

ACTIVITEITENPLAN 2024

'Vriendenkring van De Heimanshof a/d Wieger Bruinlaan', Wieger Bruinlaan 1-7,
2132AW Hoofddorp tel. 023 5629124 www.deheimanshof.nl

Postadres: Secretaris De Heimanshof, Wieger Bruinlaan 1, 2132 AW Hoofddorp,
email: secretaris@deheimanshof.nl telefoon 0646328034

Inhoud

1.	Volle kracht vooruit	3
2.	De Heimanshof in 2025	4
3.	Vereniging De Heimanshof	4
4.	Inspiratiebron voor natuureducatie, - beleving en actie	6
	Natuureducatie	6
	Natuurbeleving	6
	Watermanagement	7
	Toegankelijkheid	7
5.	Binden van mensen met liefde voor de natuur	8
6.	Kenniscentrum inheemse natuur Haarlemmermeer	9
7.	Breed maatschappelijk draagvlak	10
8.	Beheer gebouwen en kassen	10

1. Volle kracht vooruit

Jaar vier van ons ambitieuze beleidsplan 2021-2025 'Op weg naar goud' komt in beeld. We zijn op de goede weg en hebben vier nieuwe mensen gevonden die ons bestuur versterken. Zij vervullen de functies van secretariaat, algemeen bestuurslid, de nieuwe portefeuilles 'Gebouwen & Installaties' en 'Educatie & jeugd'. Daarnaast zijn ook enkele vrijwilligers ingestroomd die projecten willen gaan trekken. Ook zien wij een toename van 'anderstalige' vrijwilligers, statushouders en asielzoekers. Ze willen hun dag nuttig invulling geven en de Nederlandse taal leren. Onze vrijwilligersgroep groeit nog steeds; het verloop is minimaal. Mensen voelen zich thuis bij ons en dat is fijn om te zien. Dit is ook een compliment aan onze beheerder die dagelijks met hen omgaat.

In dit activiteitenplan leest u wat onze plannen zijn voor 2024. Deels zijn ze nieuw, deels een doorloop uit dit of vorig jaar en deels zijn het acties waar we nog niet aan toegekomen zijn. We blijven immers voor de uitvoering van onze plannen afhankelijk van het beschikbare aantal handjes en geld. Ook komen er gaandeweg het jaar nieuwe initiatieven naar voren die soms prioriteit moeten krijgen. Die dynamiek maakt het werk als bestuurder van de vereniging en heemtuin afwisseling en boeiend.

Ons gouden jubileum in 2025 begint in zicht te komen. Dit is geen eindpunt maar een mooi moment om de ontwikkeling van 50 jaar heemtuin te vieren. Daarna op naar de diamanten-leeftijd.

Namens het bestuur van De Heimanshof,

Ans Röling
Voorzitter

11 augustus 2023

en 'Educatie & Jeugd'. De portefeuilles en relaties worden komend jaar beschreven en in Sharepoint gezet.

We werken verder aan het borgen van activiteiten en processen in onze organisatie. We hebben afgesproken ieder jaar in januari een bestuurlijke evaluatie te houden waarin ook voorschriften uit de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) en eventuele effecten op ons Huishoudelijk Reglement worden meegenomen.

Als afsluiting van het proces WBTR willen we in 2024 onze statuten actualiseren en in de ledenvergadering van 2025 ter besluitvorming voorleggen aan de leden.

In 2025 vieren we ons 50-jarig bestaan en willen we ons gewenste profiel (zie hoofdstuk 2) gerealiseerd hebben. We maken een communicatieplan waarin beschreven staat hoe wij onze doelstellingen natuureducatie, natuurbeleving en biodiversiteit binnen en buiten de tuin gaan uitdragen. Daarin staat ook hoe we ons jubileum gaan vieren. Afhankelijk van de beschikbare middelen (menskracht en geld) starten we in 2024 met de uitvoering.

Samen met het NMCX Centrum voor duurzaamheid en Amstelring Dagbesteding werken we al enige tijd aan onze droom om op Wieger Bruinlaan nummer 7 een duurzame, multifunctionele ruimte te realiseren. Dit ter vervanging van het huidige gebouw, dat momenteel door de Amstelring in gebruik is en de verouderde kassen. Samen met het ontwikkelteam van C'mon en WKR-architecten willen we in 2024 een sluitende businesscase realiseren en daar draagvlak voor krijgen binnen de gemeente.

Actiepunten:

- *Alle bestuursportefeuilles en de daaraan gekoppelde relaties worden vastgelegd in Sharepoint.*
- *In januari vindt een bestuurlijke evaluatie plaats op o.m. de WBTR.*
- *De statuten worden geactualiseerd en ter besluitvorming voorgelegd aan de leden.*
- *We maken een communicatieplan voor De Heimanshof 2025.*
- *We streven naar een sluitende businesscase voor een duurzame, multifunctionele ruimte op Wieger Bruinlaan nr 7.*

4. Inspiratiebron voor natuureducatie, - beleving en actie

In de komende hoofdstukken benoemen wij onze voorgenomen acties gekoppeld aan de vier strategische doelen uit ons beleidsplan 2021-2025 'Op weg naar goud'.

Natuureducatie

De Heimanshof is in 1975 opgezet als instructietuin voor natuureducatie aan kinderen van de basisschool. Onze primaire taak is de ecologische kwaliteit van onze tuin op een zodanig niveau te houden, dat het NMCX daar inspirerende en boeiende NME/NDE-lessen voor het basisonderwijs kan geven. We willen in 2024 de contacten met het NMCX over de educatie intensiveren, onder meer om de mogelijkheden voor natuur- en duurzaamheidseducatie voor VO-scholen en HBO-onderwijs te verkennen. Daarnaast willen we graag de expertise van het NMCX inzetten om meer doorlopende (of seizoensgerichte) educatie voor (groot)ouders met kinderen in de tuin te realiseren.

In de nazomer van 2024 zullen de schooltuintjes aan de oostzijde van de kassen gerenoveerd worden. Het terrein wordt compleet gestript en opnieuw ingericht. Doel is om de teeltgrond te verbeteren, drainage aan te leggen en het onderhoud minder arbeidsintensief te maken. In de volgende jaren zullen ook de twee andere schooltuinen complexen gerenoveerd worden.

Natuurbeleving

De beleving van de natuur is voor ieder mens anders. De een geniet van de rust van een wandeling, een ander wil graag weten hoe een plant of dier heet of het vastleggen op de camera. Werken in de natuur geeft ook beleving. We bieden ieder jaar een uitgebreid pakket aan mogelijkheden voor bezoekers en vrijwilligers om op hun eigen manier onze heemtuin te beleven. Dit kan via meewerken in de tuin als vaste of incidentele vrijwilliger, rondleidingen, meedoen aan workshops of lezingen, bedrijvenwerkdagen. In januari verschijnt onze jaarfolder met daarin een overzicht van ons jaarprogramma.

In 2024 starten we met de uitvoering van het project 'De groene stad'. In dit project willen we bezoekers voorbeelden laten zien hoe zij om kunnen gaan met droogte, hittestress, overdadige regenbuien, duurzaamheid en biodiversiteit. We maken voorbeelden van opvang van regenwater in gevelopvang reservoirs en een wadi (groene greppel om wat in op te vangen); gevelbegroeiing; bestrating die regenwater doorlaat; inrichting van stadstuintjes. Doel is om bezoekers vanaf het moment dat ze het hek doorkomen, gelijk een tuin- en aha-beleving te geven!

De planvorming voor het project 'Zuid-Limburgs landschap' wordt in 2024 opgepakt. In dit project zal onze naamgever Eli Heimans centraal staan en de samenstelling van de bodem.

Als de certificering van het bomenpad conform de Wet op de Speeltoestellen (WAS) rond is (hopelijk najaar 2023), willen we onze natuurspeelplaats komend jaar weer volop op de kaart zetten. Het prachtige, uitdagende pad hoog boven de

beek zal opgenomen worden in de lessen van het NMCX. Daarnaast zullen we via de lokale media en social media bekendheid creëren voor spelen, natuurpartijtjes en ander gebruik door bijvoorbeeld BSO's.

Watermanagement

Voor 2024 staan weer een aantal stappen in de planning om wateroverlast tegen te gaan en wateropvang te bevorderen. We noemden al de drainage in het te renoveren schooltuinencomplex en het creëren van een wadi en plaatsen van wateropvang reservoirs bij de Kijkdoos. Er zal ook een soort wadi gegraven worden aan de Wieger Bruinlaanzijde achter het lage duin. Dit deel van de tuin staat bij flinke regenval blank.

We blijven ook werken aan verbetering van de waterkwaliteit, met name in de vijver. We zoeken contact met het voortgezet onderwijs om een school te vinden die ons kan helpen bij het onderzoek.

Toegankelijkheid

Het keienpad dat de verbinding is tussen het 'rode pad' en het parkeerterrein op nummer 7 is door verzakking en uitspoeling slecht toegankelijk voor minder valide bezoekers en vrijwilligers. In 2024 zal dit pad aangepast worden en daarmee beter toegankelijk zijn. Hiervoor worden onder meer klinkers gebruikt die vrijkomen in het project 'Renovatie schooltuinen'.

Ook zal de ingang van informatiecentrum De Kijkdoos vervangen worden door een rolstoelvriendelijke deur. Het is momenteel improviseren met een oprijplank en dat verdient verbetering. We volgen bij beide ingrepen de adviezen van de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer (BGH), die wij in 2023 op bezoek hebben gehad.

Actiepunten:

- *We willen het contact met NMCX intensiveren onder meer over natuur- en duurzaamheidseducatie voor VO en HBO-onderwijs en doorlopende educatie in de heemtuin.*
- *Het schooltuinencomplex ten oosten van de kassen wordt in de nazomer gerenoveerd.*
- *In januari verschijnt onze jaarfolder met een overzicht van activiteiten.*
- *In 2024 start de implementatie van het project 'De groene stad', onder voorwaarde dat de financiering rond is.*
- *Er komt een plan voor het project 'Zuid-Limburgs landschap' met als thema's Eli Heimans en de bodem.*
- *We maken een PR-campagne om de natuurspeelplaats bredere bekendheid te geven in de wijk en omstreken.*
- *Het project Watermanagement krijgt een vervolg. We voeren diverse acties uit om wateroverlast te voorkomen, waterberging te bevorderen en de waterkwaliteit te verbeteren.*
- *We verbeteren de toegankelijkheid voor minder validen door aanpassing van het keienpad en vervanging van de ingang van Informatiecentrum De Heimanshof.*

5. Binden van mensen met liefde voor de natuur

Iedere dag van de week is een vaste groep vrijwilligers actief in de tuin. Met veel enthousiasme richten zij zich op het beheerwerk, de bijen, de organisatieklussen voor de vereniging, het inventariseren, rondleidingen, welkom heten, begeleiding van jeugd en vele, vele andere zaken die noodzakelijk zijn voor de tuin en de vereniging. Via diverse werkgroepen, bijeenkomsten en nieuwsbrieven worden vrijwilligers betrokken bij het verenigingsbeleid.

We blijven werken aan interne opleiding van onze vrijwilligers. De cursus 'Leer De Heimanshof (beter) kennen' die in de winter 2022/2023 is gehouden, werd door zo'n 20 vrijwilligers en 2 externen gevolgd. Vervolgens zijn in het voorjaar en de zomer lezingen gegeven over een specifiek landschap in de tuin. Het vervolg is maatwerk waarbij adoptie van een stukje tuin gewenst is. Er is een team gevormd dat het duinlandschap geadopteerd heeft. Inzet is om in 2024 ook voor andere landschappen adoptie-vrijwilligers op te leiden. Daarnaast promoten we deelname aan cursussen van Landschap Noord-Holland, Meerwaarde of andere aanbieders van relevante opleidingen.

De Heimanshof doet al een aantal jaren mee met het project 'Vrijwillige Trainees van Meerwaarde'. Zo willen we jonge mensen kennis laten maken met onze tuin. Dit doen we ook door stages te faciliteren. Tijdens een workshop met de Vrijwillige trainees hebben we in 2023 adviezen gekregen hoe we De Heimanshof interessanter kunnen maken voor jongeren. We willen in 2024 een natuurwerkdag speciaal voor jongeren organiseren, samen met enkele Vrijwillige Trainees.

Steeds meer bedrijven voelen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om iets te doen tegen de klimaatverandering. Een van de mogelijkheden daarbij om medewerkers in de gelegenheid te stellen om in de natuur aan de slag te gaan. We willen samen met het NMCX en Meerwaarde een actie ontwikkelen richting het Haarlemmermeerse bedrijfsleven om 'meehelpen in het groen' beter op de kaart te zetten. De extra handjes zijn altijd welkom, maar vooral bij de realisatie van de grotere, arbeidsintensieve projecten.

Actiepunten:

- *We zetten ons beleid voort om eigen vrijwilligers op te leiden door opnieuw één van de landschappen uit te lichten tijdens een lezing en hen een biotoop te laten adopteren. Hulpmiddelen hierbij zijn het beheerplan en beheerkalender per landschap, de plantendatabase en bezoeken aan andere heemtuinen.*
- *We organiseren een natuurwerkdag speciaal voor jongeren.*
- *Samen met het NMCX en Meerwaarde willen we 'Meehelpen in het groen' beter op de kaart zetten bij het Haarlemmermeerse bedrijfsleven.*

6. Kenniscentrum inheemse natuur Haarlemmermeer

De Heimanshof is de plek met de meeste/breedste biodiversiteit in Haarlemmermeer. Daar is jarenlang door velen aan gewerkt. In die jaren is veel kennis opgebouwd die we graag met anderen delen. Wij willen ook van anderen leren en breiden in 2024 ons netwerk met natuurbeheerders en collega-heemtuinen in de omgeving uit. Het delen van de kennis doen we in 2024 onder meer via lezingen, rondleidingen, tentoonstellingen en workshops.

Een van de manieren om kennis te delen, is door zichtbaar te maken welke soorten er in de heemtuin zijn en hoe zij zich ontwikkelen. Dankzij continue inventarisaties hebben we een goed beeld van de vegetatie. Deze is opgeslagen in een zelf-ontwikkelde database die gekoppeld is aan de website. De gebruikersvriendelijkheid van deze database is voor verbetering vatbaar. Daar wordt in 2024 aan gewerkt.

Wij zoeken ook samenwerking met andere natuurorganisaties voor het inventariseren van vogels, mossen, zoogdieren en andere soortgroepen. Met deze organisaties bespreken wij hoe we de leefomstandigheden voor deze soorten in de tuin verder kunnen optimaliseren, zoals afgelopen jaar voor de ijsvogel. Dit brengen we dan vervolgens onder de aandacht van onze bezoekers.

De Heimanshof is de perfecte plek als leerschool in de praktijk. Samenwerking met onderwijsinstellingen biedt voor ons mogelijkheden om nieuwe inzichten te verwerven en jonge mensen te binden aan De Heimanshof. In hoofdstuk 4 gaven we al aan dat we samen met het NMCX willen onderzoeken of we ook VO en HBO/universitair onderwijs bij de tuin kunnen betrekken. Zij zouden ook kunnen helpen bij het hiervoor genoemde punt van inventarisatie van de fauna in de tuin.

De herprofilering van onze heemtuin vraagt om aanpassingen van de informatievoorziening in de tuin. De informatieve biotoopborden en het bord bij de hoofdingang zijn verouderd. Deze actie zal meegenomen worden in het te ontwikkelen communicatieplan zoals genoemd in hoofdstuk 3. Ook het omvormen van de Kijkdoos naar Informatiecentrum De Heimanshof maakt onderdeel uit van dit plan.

Actiepunten:

- *We delen onze kennis via educatieve activiteiten zoals lezingen en rondleidingen.*
- *We werken aan verbetering van de toegankelijkheid van onze plantendatabase.*
- *We zoeken samenwerking met collega-natuurorganisaties om meer zicht te krijgen op de flora en fauna in de tuin. We onderzoeken met NMCX of VO-scholen of HBO-scholen/universiteiten daar een rol bij kunnen spelen.*
- *De informatievoorziening in de tuin moet geactualiseerd worden. Dit alsmede de omvorming van de Kijkdoos naar Informatiecentrum De Heimanshof wordt meegenomen in het communicatieplan.*

7. Breed maatschappelijk draagvlak

De Heimanshof werkt continue aan het verbreden van zijn netwerk vanuit de overtuiging dat wij aan organisaties in onderwijs, bedrijfsleven, zorg en cultuur veel te bieden hebben.

De gemeente heeft in 2023 onderzoek laten uitvoeren naar de gemeentelijke voorzieningen in relatie tot de behoefte aan voorzieningen na realisatie van diverse nieuwbouwprojecten (IAP-rapport). Er blijkt vooral een groot tekort aan ontmoetingsruimte. Ook is gekeken naar de status van het vastgoed. Voor De Heimanshof gaat het hierbij om de Kijkdoos (in goede staat), het gebouw waar Amstelring in zit (verduurzamen) en de kassen (verouderd). In juli 2023 hebben we met de gemeente om de tafel gezeten om te bespreken of wij een bijdrage kunnen leveren aan het gesignaleerde probleem via onze droom om een multifunctionele ruimte te ontwikkelen op nummer 7. We zetten deze gesprekken voort gezien de gemeenschappelijke belangen.

De samenwerking met Amstelring Dagbesteding (jong dementerenden) heeft afgelopen jaren laten zien dat de tuin voor mensen met zorg een goede plek is voor een zinvolle dagbesteding. De deelnemers worden steeds meer betrokken bij de tuin o.m. via verwerking van zaden, onderhoudswerk en klussen. We staan open voor soortgelijke samenwerking met andere organisaties mits de noodzakelijke begeleiding door de organisatie geleverd kan worden.

Het is in 2023 niet gelukt om samen met de wijkraad een activiteit te organiseren. Onze intentie is om voor 2024 dit alsnog te doen en ook de wijk te betrekken bij de planontwikkeling voor het gedroomde multifunctionele gebouw op Wieger Bruinlaan 7.

We houden ook in 2024 de deur open voor stagiaires uit verschillende opleidingen en maatschappelijke stages.

Actiepunten:

- *We zoeken samenwerking met organisaties die een zinvolle dagbesteding zoeken voor hun cliënten. (zorg, gemeente, vluchtelingenhulp)*
- *We zetten het overleg met de gemeente voort over de realisatie van onder meer ontmoetingsruimte in de wijk via een multifunctioneel gebouw op nummer 7.*
- *We organiseren minimaal 1 activiteit samen met wijkraad Oost en betrekken de wijk bij de planontwikkeling op Wieger Bruinlaan 7.*

8. Beheer gebouwen en kassen

Het nieuwe bestuurslid 'Gebouwen & Installaties' is bezig het verouderde meerjaren onderhoudsplan te actualiseren. We voorzien voor de korte termijn geen grootscheepse aanpassingen voor de Kijkdoos. Daarom wordt in de voorzieningen iets verschoven richting Onderhoud tuin en Onderhoud boomhut/pad. Het groot onderhoud aan de bomen (gepland om de 3 jaar) is zeer begroten. De kosten voor de jaarlijkse controle van het bomenpad door een externe instantie en onderhoud blijken hoger te zijn dan vooraf was begroot. Ander actiepunt voor 2024 is het vervangen van de toegangsdeur van De Kijkdoos door een rolstoelvriendelijke ingang.

In 2023 zijn vervolgesprekken met de gemeente geweest over de huurovereenkomsten van De Heimanshof. De Heimanshof wil één overeenkomst voor het totale terrein op nummer 1-7. De situatie rond de kassen vormt een knelpunt. Wij betalen huur, maar de gemeente heeft aangegeven niet meer te willen investeren. Door lekkage en gebrekkige isolatie in het leslokaal zijn de omstandigheden voor lessen verre van ideaal, waardoor onderhoud door de gemeente noodzakelijk blijft. In het overleg in juli 2023 heeft de gemeente aangegeven hierop terug te komen. Tot die tijd doen we wat we kunnen om de situatie werkbaar te houden.

De ingang van de kassen aan de oostzijde is weinig zichtbaar voor bezoekers. Velen lopen eraan voorbij en denken dat de kassen niet toegankelijk zijn. In 2024 willen we deze entree via een overkapping duidelijker in beeld brengen. Bijkomend voordeel is dat er minder warmteverlies is bij het opengaan of open laten staan van de kasdeur.

Actiepunten:

- *De ingang van de Kijkdoos wordt vervangen door een rolstoeltoegankelijke ingang.*
- *Het overleg met de gemeente over de huurovereenkomst rond de kassen en omliggend terrein wordt voortgezet.*
- *We maken een toegangssluis naar de deur van de kassen aan de oostzijde*
- *We maken de heemtuintuin beter toegankelijk voor mindervaliden*

